

ביקורת ב'

תוצאות ביקורת החלב והשומן בתשכ"ט

1968/69

(הרשימה ערוכה לפי רמת התנובה)

המשק	פרות בממוצע	חלב ק"ג	שומן ק"ג	% שומן
1. בוסתן־הגליל *	118.0	6128	207	3.38
2. תל־עדשים *	134.7	6103	209	3.42
3. אורות *	116.3	5789	195	3.36
4. שדה־יעקב *	150.2	5760	199	3.46
5 מרחביה מושב *	94.3	5661	198	3.50
6. שפיר	127.2	5482	187	3.41
7. אביגדור*	471.0	5296	181	3.42
8. עין־אילה*	181.5	5220	181	3.47
9. ניר־ישראל *	89.0	5136	174	3.38
10. קדרון *	68.2	5136	174	3.38
11. ביצרון *	136.3	5110	172	3.37
12. ניר־בנים *	255.8	5099	167	3.28
13. בית־גמליאל *	34.2	5022	173	3.45
14. גדרות *	128.8	4884	168	3.45
15. ערוגות *	153.1	4818	168	3.48
16. בניה *	45.6	4442	155	3.50
17. גיאה *	47.0	4406	149	3.38

* שתי חליבות בימחה.

ידיעות „און“

זירמה קפואה			זירמה טריה		
החודש	1968/69		1967/8	1966/7	1965/6
נובמבר	60.9	59.0	58.9	61.1	
דצמבר	60.7	57.7	58.7	61.1	
ינואר	60.1	55.5	57.8	59.3	
פברואר	58.2	54.2	58.8	58.1	
מרץ	59.5	54.4	58.1	57.9	
אפריל	60.7	57.1	59.3	59.5	
מאי	59.9	58.2	59.1	60.0	
יוני	58.9	58.4	61.3	59.4	
יולי	59.9	56.2	57.0	58.0	
אוגוסט	57.8	57.3	54.3	56.1	

תיקונים אחרים לרשימתי בחוברת 104

1. בפרק „תוצאות התעברות“ ישנה הטבלה הבאה ובצידה הערה: „שיעורי ההתעברות, הם לפי בלתי חוזרות אחרי 30־60 יום, תוך שימוש בזרימה קפואה בכל השנים האלה“ וצריך להיות: שיעורי ההתעברות הם לפי בלתי חוזרות 60—90 יום, מחוץ לחודש אוגוסט בו התוצאות הן לפי 30־60 יום. (בזמן כתיבת הרשימה עוד היה מוקד דם מלקבל תוצאות 60־90 יום והפעם כבר הוספתי אותן; מחודש ספטמבר עדיין אין הנתונים ביד).

יבין: גודל הבנות — טוב מאוד; חלבניות מאוד; דומות לטיפוס האמריקאי; קרימת־בשר טובה מאוד; מהירות הגדילה — נויטרלית; עטין — טוב; בעיקר הקדמי מחובר היטב; מבחן התנובה היה חיובי.

דגם: (בן 4 ש') הבנות לא גדולות, קצרות, אבל טובות בקרימת־בשר. פר מצטיין במהירות גדילה של בניו (10 + ק"ג); העטין לא יפה; הפטמות יפות.

דפני: פר צעיר מאוד, רק בן 4 ש' היום; בנותיו בתצוגה היו כולן צעירות מאוד; בולט הגודל של בנותיו ויחד עם זה הוא מתאים מאוד להזרעת עגלות; בנותיו מצטיינות בקרימת־בשר טובה וגם בחלבניות; מיבחנו במהירות גדילה הוא נויטראלי; העטין הקדמי של בנותיו טוב מאוד, האחורי וגם הפטמות — לא כל כך טובות.

לאור הנאמר לעיל וההתרשמות בתצוגה החליטה וועדת הטיפוח:

- להכניס את "סברא" לשימוש נרחב בהזרעה.
- להשתמש ב"אבנר" כפר רורבי בשעת הצורך, עד לקבלת תוצאות מלאות ממיבחנו.
- להציע את "יבין" ואת "סייר" (נבחן חיובי) למכירה לארצות־חוץ.
- להשאיר את "דגם", "דפני" ו"עמיעד" בהמתנה עד לקבלת מיבחנו.
- להוציא את "אורי" בסוף חודש זה, אם התוצאות של מיבחנו ב־122 ימי חליבה יאשרו את היותו שלילי.

עגלים חדשים

וועדת הטיפוח החליטה לאשר את הרכישה של העגלים הבאים:

שני בנים של "קינגפין" האמריקאי, שרכשנו 20 מנות מזירמתו בשנה שעברה; אז הוא היה בעל המיבחן הגבוה ביותר בתנובת חלב בין הפרים שבמכוני ההזרעה בארצות־הברית.

מיבחנו האחרון הוא:

קינגפין: 3443 בנות, 7012 ק"ג, 3.66% + 503 ק"ג חלב, 18 + ק"ג שומן.

רק ב־1968/69 היה שימוש בלעדי בזיר מה קפואה לעומת זירמה טריה בשנים הקודמות. ועוד הערה בקשר להעדר הנתונים לחודש אוקטובר: לא כללתי חודש אוקטובר, כי לא היה בו שימוש בזירמה קפואה והטבלה הובאה לשם השוואת השיטות.

2. בקטע "קשיים בהתעברות" ניתנו המלצות וביניהן גם מספר 2, בה נאמר שלפי סקר אמריקאי נמצא שנגרם נזק ניכר כשהמלטת השניה חלה כעבור 13 חודש מההמלטה הראשונה וצריך להיות: בסקר אמריקאי נמצא שנגרם נזק כלכלי כשהמלטת השניה חלה יותר מוקדם מ־13 חודש לאחר ההמלטה הראשונה. והמשפט שלאחרי זה: "לפי הנתונים שרוכזו ב"און" יוצא שהגיל המתאים להמלטה השניה הוא 28 חודש". ב"און" לא רוכזו שום נתונים בנדון, אלא המחקר בנוסבגיה על תוצאות ביקורת החלב של המ.ב. בישראל גילה שהתנובה הממוצעת בהמלטה השניה היא כשהפריט ממ־ליטות בגיל 38 חודש וכל חודש צעיר מזה מק־טין את התנובה ב־100 ק"ג חלב. הנתונים הנ"ל נמצאו ע"י חישוב התנובות בכל עדר ועדר בנפרד ולא מתוך סיכום כלל־ארצי.

3. ועוד הערה על המונח "התעברות" של הרפתן בטיפול של הורדת גוף צהוב; הגיעו מחאות של רופאים על כך. אני לא סיגנתי את דברי כך, אלא התרינו נגד חוסר הסבלנות של הרפתן, אשר דורש מהרופא להוריד גוף צהוב אצל מבכירות מוקדם מדי אחרי המלטתן. מסקנות מהנתונים והשיפוט לקראת התצוגה ה־17

ציון התכונות התורשתיות של הפרים:

סברא: פר מוצלח ביותר; גודל וחלבניות — טובים, קרימת־בשר טובה ומהירות גדילה ממרצת; עטין — קדמי טוב מאוד; גם האחורי הוא טוב, הפר מתאים להזרעת עגלות; גם % השומן של בנותיו משביע רצון.

אבנר: גודל בינוני; בנותיו ארוכות מאוד, חלבניות מאוד, קרימת־בשר טובה; מבחן מהירות גדילה — חיובי; עטין — בינוני, גם הקידמי וגם האחורי (כמו אצל בראון); מבחינת התנובה — פר מבטיח תקוות.

1. העגל „פז” קינגפין וזהבה (בת פלד) ממרחביה
להלן שלוש התקופות האחרונות של „זהבה”:

תק' 3 :	8178	269	3.86%	30.4	1172	גרם ש.
תק' 4 :	9026	307	3.64%	29.4	1070	” ”
תק' 5 :	8022	263	3.42%	30.5	1043	” ”

לעומת העדר 4242 + 0.7% +
2. העגל „נחשול” בן קינגפין וזורית (בת תור) מנחשולים
”זורית” ב־3 תקופות הראשונות:

1.	7125	351	4.20%	20.3	852
2.	7421	291	3.79%	25.5	964
3.	8127	315	4.17%	25.8	1077

קנינו שני בנים של „אוליבר” ; גם זה פר אמ־ הטוב ביותר בהורשת % שומן לבנותיו.
ריקאי, ממנו ייבאנו זירמה. והוא בעל המבחן מבחנו האחרון :
258 בנות ק”ג חלב (2 ×) 340 3.89% ק”ג + 0.3% +
3. העגל „גאון” בן אוליבר וגאולה (בת מותק) מגשר
והרי 3 תקופות הראשונות, כשהיא המליטה בפעם הראשונה בגיל שנה ו־ $\frac{3}{4}$:

1.	6291	313	3.59%	20.1	723
2.	7810	275	4.15%	28.4	1177
3.	9577	305	3.64%	31.4	1145

6178 + ק”ג חלב + 0.42% שומן
4. העגל „ראול” בן אוליבר ורמה (בת צמד)
”רמה” זכורה למבקרי תצוגת הבקר באביב שומן בלתי רגיל ; רמה בלי ספק הפרה הטובה
1969, בה היא הופיעה עם אמה, בתה ושני בניה ביותר בארץ. תנובותיה :
— 3 דורות ; מצטיינת במבנה העטינים וב־%

1.	6696	279	4.03%	24.0	969
2.	8397	311	4.08%	27.0	1102
3.	9271	302	4.09%	30.7	1255
4.	10218	305	4.28%	33.5	1434

11.330 + ק”ג חלב + 0.7% שומן
- מהפריים שלנו (הישראליים) נרכשו 3 בנים הנבחן הטוב ביותר באותה השנה. העגלים שנר־
של „צין”, אשר זכה כעת בפרס בופנשטיין כפר כשו הם :
5. העגל „עציון” בן „צין” ו„חמה” (בת עוזי) מיסעור
שתי תקופות של „חמה” :

1.	8848	339	3.42%	26.1	894
2.	10716	356	3.60%	30.1	1083

6242 + ק”ג חלב + 0.40% שומן
6. העגל „רקדן”, בן „רקדנית” (בת עוזי) מגשר

1.	7466	315	3.25%	23.7	773
2.	10373	306	3.94%	33.9	1336

5331 + 0.5% +
7. העגל „צוער”, בן „ציון” ו„זורית” (בת מותק) מיגור

1.	7125	285	4.18%	25.0	1046
2.	8518	283	3.78%	30.1	1139
3.	8987	328	4.09%	27.4	1122

9459 + ק”ג חלב + 0.6% שומן

8. העגל „שגב” בן „ברקן” ו„שולה” (בת קישון)

ב־5 התקופות האחרונות הניבה „שולה”:

תק' 5.	276	7342	296	4.03%	26.6	1071
תק' 6.	285	7496	286	3.82%	26.3	1002
תק' 7.	279	8454	295	3.49%	30.3	1058
תק' 8.	346	9653	385	3.99%	27.9	1114
תק' 9.	325	8288	325	3.92%	25.5	1001

מושה הימן

תצוגת בקר ה־17 של „און”

צמוד כדבעי לגוף. הפטמות האחוריות — רובן ממושקות לצדדים, אך יש גם שתולות בשכנות קרובה מדי זו לזו. אבל העטין בכללותו טוב ונות לחליבה. תנובות החלב גבוהות; לקראת התצוגה נסקרו 85 בנות. 71 מבכירות, שהמליטו בגיל 24 חודש. הניבו בממוצע 2952 ק”ג ב־122 ימי חליבה הראשונים; כ־20% של המבכירות הניבו תנובות יומיות מעל 30 ק”ג.

בנות אבנר, הן בעלות גוף ארוך והופעה חלבנית. העטינים פחות יפים: מלפנים — מחור לקים באמצע, מאחור — חיבור חלש במקצת. לפטמות צורה נאה, אך בחלק האחורי של הע־טין הן מתרחקות לצדדים. אגב — כל הבנים־פרים של „בראון” (כלומר — נכדיו) מולידים בנות, בהן מתבלטת השפעה מובהקת של הסבא על מיבנה כזה של העטין. ב־122 ימי חליבה הראשונים הניבו 63 בנות אבנר כ־3,000 ק”ג חלב. 22% מהן הניבו מעל ל־30 ק”ג ביום, והשיא — 42 ק”ג חלב.

הבן השלישי של „בראון” — דפני, יליד קיבוץ דפנה, הינהו האב הצעיר ביותר אשר בנותיו הגיעו לתצוגה; טרם מלאו לו 4 שנים. גילי ההמלטה של בנותיו שהוצגו נעו בין 25 ל־21 חודש. גיל ההמלטה הממוצע של אלו שבתצוגה ושל אלו שנסקרו לפני כן (32 בס”ה) הוא 23 חודש. דפני מוריש גוף גדול, שלד מוצק ועמוק. קבוצת בנותיו היתה בלתי מבוררת וקופחה משום כך, בהשוואה לשאר הקבוצות. רוב הבנות שלו המליטו בסמוך למועד התצוגה וטרם נמדדה תנובת החלב שלהן. על אף גילן

גם בשנת תשכ”ט התמידה ההתקדמות בטי־פוח הגזע הישראלי־פריזי שלנו. למען הבטיח את העלייה המתמדת בענף דרושה שקידה מת־מדת. מהבחינה הטיפוחית — תפקידן ואחריותן של האגודות להזרעה הולכים ומסתעפים בעקב גיוון הייעדים המקצועיים, המשקיים־כלכליים, וגם האסטרטגיים. הרי הפרה הרצויה צריכה להיות מסוגלת לנצל היטב את מוֹנֶה, להניב שפע של חלב בעל תכולת שומן גבוהה, להתבגר מוקדם ככל האפשר, להאריך ימים, לרקום בשר בעל איכות טובה, וגיוורתה הנאה — שתהיה עטופה „פרווה” לפי האופנה האחרונה בארץ ובחוץ־לארץ. לשם השגת מטרות אלו עמלים הבוקרים והאגודות להזרעה.

ביום 10.11.69 ערכה אגודת „און” תצוגת בקר ה־17 שלה לבנותיהם של שישה פרים אשר ב„המתנה”. רכישת עגלים במספר גדול מבעבר, כ־15־20 בכל שנה, תובעת בירור מקיף ויסודי ובחירה קפדנית. יהיה איפוא ברור לכל בוקר כי אין אפשרות להשיג בסיטונות כמות כזו של עגלים מסוג מעולה.

הפעם הוצגו לשיפוט הקהל שש קבוצות של מבכירות. הגיעו לפרקן בנותיהם של שלושה בני „בראון” סברא, אבנר ודפני, קבוצת בנות של בן „עדי” עמיעד; של דגם בן „דביר” ושל יבין — בן „חלוצי”.

בנות סברא היוו את הקבוצה היפה ביותר; אחדות בהופעתן; גודל־הגוף לפי ממדים רצויים. החלק הקדמי של העטין — יפה. החלק האחורי שמוט במקצת. העטין בעל מירקם טוב,